

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра гістології та медичної біології

Силабус

нормативного освітнього компоненту

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

підготовки бакалавра

спеціальності 103 Науки про Землю

освітньо-професійної програми Гідрологія

Луцьк-2023

Силабус нормативного освітнього компонента Безпека життєдіяльності та охорона праці підготовки бакалавра, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 103 Науки про Землю, за освітньою програмою Гідрологія

Розробник: Костелова Ольга Василівна – кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри гістології та медичної біології.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:  Мирослава ЗАБОКРИЦЬКА

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри гістології та медичної біології

протокол № 1 від 1 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри:  Ярослав СТЕПАНЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	10 Природничі науки 103 Науки про Землю	Нормативна Рік навчання – 1 Семестр – 1 Лекції – 18 год
Кількість годин/кредитів 90 / 3	Гідрологія	Практичні (семінарські) – 18 год
ІНДЗ: немає	Бакалавр	Самостійна робота – 48 год Консультації – 6 год Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ПІБ	Костелова Ольга Василівна
Науковий ступінь	кандидат біологічних наук
Посада:	старший викладач кафедри гістології та медичної біології
Комунікація зі студентами:	тел.: +38 096 262 33 69 e-mail: Kostielova.Olha@vnu.edu.ua
Посилання на електронний курс:	Moodle: https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2366 (кодове число: 103106)
Консультації:	графік консультацій розміщений на дошці оголошень кафедри (ауд. 710)
Розклад занять розміщено на сайті:	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. В Курсі Безпека життєдіяльності та охорона праці викладено матеріал, який дозволяє здобувачу освіти вирішувати завдання з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків, а також передбачає вивчення загальних питань охорони праці.

Безпека життєдіяльності та охорона праці дозволить у майбутньому адекватно оцінити умови праці та попередити негативні наслідки на здоров'я.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: біологія, географія, основи медичних знань.

Постреквізити: вміння реагувати в умовах надзвичайних ситуацій, оцінка умов праці, попередження негативних наслідків на здоров'я людини.

3. Мета і завдання освітнього компоненту.

Метою вивчення освітнього компонента Безпека життєдіяльності та охорона праці сформувані уявлення про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, їхні властивості, вплив на життя і здоров'я людини, а також про способи попередження і ліквідації небезпек; сформувані розуміння щодо оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Основні завдання освітнього компоненту:

- знати основні принципи безпечної життєдіяльності людини;
- вміти ідентифікувати небезпеки техногенного походження у повсякденних умовах та надзвичайних ситуацій, а також прогнозувати їх наслідки;
- вміти розробляти заходи захисту навколишнього середовища від негативних впливів надзвичайних ситуацій;
- опанувати знання, вміння та навички для вирішення професійних завдань з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях;
- сформувані мотивацію щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятної ризику;
- навчити принципів гармонійного розвитку людини та сталого розвитку людства.

4. Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання студенти набувають такі компетентності:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій і методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умови недостатності інформації.

Загальні

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Навички безпечної життєдіяльності.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища.

ЗК 12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

5. Структура освітнього компонента

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр. роб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю* / Бали (100 балів)
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності людини							
1.	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Правові основи охорони праці	4	2		2		
2.	Характеристика жтєдіяльності людини у системі Людина-Середовище існування.	5	2		3		
3.	Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації соціально-політичного і воєнного характеру.	5	2		3		
4.	Надзвичайні ситуації природного і техногенного характеру.	8		2	6		УВ / 5 або ТТ / 5
5.	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	8		2	6		УВ / 5 або ТТ / 5
6.	Небезпека в інформаційній сфері. Комп'ютер і здоров'я людини.	4	2		2		
7.	Ергономічні проблеми безпеки життєдіяльності	8	2	2	2	2	УВ / 5 або ТТ / 5
Узагальнення знань за ЗМ № 1							КТ / 20
Всього за ЗМ № 1		42	10	6	24	2	35
Змістовий модуль 2. Основи охорони праці							
8.	Колективний та трудовий договір, контракт. Договір про співпрацю.	6	2	2	2		УВ / 5 або ТТ / 5
9.	Навчання з питань охорони праці. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.	6	2	2	2		УВ / 5 або ТТ / 5
10.	Гігієна праці та виробнича санітарія.	10		2	6	2	УВ / 5 або ТТ / 5
11.	Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого процесу.	8		2	6		УВ / 5 або ТТ / 5
12.	Основи пожежної безпеки та електробезпеки.	8	2	2	4		УВ / 5 або ТТ / 5
13.	Перша доклінічна допомога при захворюваннях, травмах та в умовах надзвичайних ситуацій.	10	2	2	4	2	УВ / 5 або ТТ / 5
Узагальнення знань за ЗМ № 2							КТ / 20
Всього за ЗМ № 2		48	8	12	24	4	50
Доповідь та презентація							УВ+П / 15
Всього годин / Балів		90	18	18	48	6	100**

*Методи контролю**: УВ – усна відповідь; ТТ – тематичне тестування; КТ – контрольне тестування.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти передбачає підготовку до практичних занять, теоретичне вивчення питань, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий у табл. 4). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру практичних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на практичних заняттях під час вивчення відповідних тем.

№ з/п	Назва теми практичної роботи	Кількість годин	Питання для опрацювання
1.	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Правові основи охорони праці.	2	1. Становлення «БЖД» та «Охорони праці» як самостійних дисциплін.
2.	Характеристика жтгтедіяльності людини у системі Людина-Середовище існування.	3	1. Основні системи у сфері БЖД.
3.	Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації соціально-політичного і воєнного характеру.	3	1. Характеристика найбільш поширених соціально-політичних надзвичайних ситуацій на сьогодні.
4.	Надзвичайні ситуації природного і техногенного характеру.	6	1. Різновиди надзвичайних ситуацій техногенного характеру.
5.	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	6	1. Поняття ЗІЗ.
6.	Небезпека в інформаційній сфері. Комп'ютер і здоров'я людини.	2	1. Фізичні вправи для попередження захворювань опорно-рухового апарату.
7.	Ергономічні проблеми безпеки життєдіяльності.	2	1. Розвиток ергономіки як науки.
8.	Колективний та трудовий договір, контракт. Договір про співпрацю.	2	1. Характеристики договорів про співпрацю у галузі знань 10 Природничі науки.
9.	Навчання з питань охорони праці. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.	2	1. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.
10	Гігієна праці та виробнича санітарія.	6	1. Поняття санітарних зон для підприємств.
11	Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого процесу.	6	1. Права працівників на робочих місцях зі шкідливими та небезпечними умовами праці.
12	Основи пожежної безпеки та електробезпеки.	4	1. Евакуація людей у разі пожежі. 2. Пожежна сигналізація.
13	Перша доклінічна допомога при захворюваннях, травмах та в умовах надзвичайних ситуацій.	4	1. Медична аптечка. 2. Перша доклінічна допомога при утопленні. 3. Перша доклінічна допомога при утопленні.
Всього		48	

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Політика курсу полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Курс передбачає постійну роботу здобувачів освіти в колективі. Середовище під час проведення практичних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії.

Здобувачі освіти повинні не спізнюватися на заняття. Перед початком заняття здобувачі освіти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувачі освіти повинні здійснювати попередню підготовку до практичних робіт згідно з переліком рекомендованої літератури. До початку вивчення необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Teams та Moodle для проходження тестування, ознайомлення з матеріалами ОК та відеозв'язку. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату.

Відвідування практичних занять є обов'язковим.

Оцінювання здійснюється відповідно до [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.](#)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі усних відповідей під час семінару, тематичного тестування, контрольного тестування та однієї доповіді.

За практичну роботу (семінар або тематичне тестування) студент отримує оцінку. Здобувач освіти, який усно відповідав під час семінару, а також пройшов тематичне тестування, отримує ту оцінку з двох, яка вища.

Розподіл максимальних балів наведено в таблиці 3. Максимальна кількість балів за поточний контроль становить 100 балів.

У разі пропуску практичного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання практичних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 60 балів.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенту необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у

разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. Необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і студент мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі студенти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. Здобувач освіти повністю відпрацьовує тему практичного заняття, що включає всі види активності здобувача та всі види його оцінювання, передбачені цим силабусом. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf)

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. У цьому випадку завдання із цих видів поточного контролю оцінюються, в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань з відповідних тем (під час аудиторного заняття та на

платформі електронного курсу Moodle);

- контрольна робота;
- самостійна робота.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах у формі заліку.

VI. Шкала оцінювання

Переведення оцінок, виражених у балах за 100-бальною шкалою, в лінгвістичну шкалу та шкалу ECTS здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VIII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Основна література:

1. Яким Р. С. Безпека життєдіяльності людини. Львів: Бескид Біт, 2005. 304 с.
2. Безпека життєдіяльності / О. І. Запорожець та ін. К. : Центр учбової літератури, 2013. 448 с.
3. Толлок А. О. Крюковська О. А. Безпека життєдіяльності. Дніпродзержинськ, 2011. 215 с.
4. Бедрій Я. І. Безпека життєдіяльності. К.: Кондор, 2009. 286 с.

Додаткова література:

1. Арламов О. Ю. Безпека життєдіяльності та цивільний захист. Конспект лекцій. К., 2018. 93 с.
2. Забезпечення електротехнічної та пожежної безпеки у системі охорони праці: website. URL: https://www.lnu.edu.ua/life-safety/wp-content/uploads/2018/10/OP-2018_Part-6.pdf